Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
11 Пж 1700/19
24.01.2020. године
Б е о г р а д

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судије Милице Милановић-Траиловић, председника већа, судије Данијеле Дукић и судије Снежане Илић, чланова већа, у правној ствари тужиоца Друштво за издавање, продају и производњу свих носача звука и слике „JUGOTON-CROATIA RECORDS" DOO Београд, Стари град, ул. Нушићева бр. 27, кога заступају пуномоћници Мирослав Перковић и Латиновић-Бркић Јована, адвокати из Београда, против туженог „MIT STARČEVIĆ" DOO, Булевар Доситеја Обрадовића бр. 75, Лозница, ради утврђења права, вредност предмета спора 10.000,00 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду 10 П 6414/2017 од 06.12.2018. године, у седници већа одржаној дана 24.01.2020. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Привредног суда у Београду 10 П 6414/2017 од 06.12.2018. године и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Привредног суда у Београду 10 П 6414/2017 од 06.12.2018. године, у ставу I изреке одбијен је захтев тужиоца да се утврди да је тужилац носилац права на емитовање и реемитовање, као и јавно саопштавање фонограма који се емитују, као и права на прикупљање накнаде и то права на следећим фонограмима: „…" извођача АА, „…" и „…" извођача ББ, „…" извођача ВВ, „…", „…" и „…" извођача ГГ, а у ставу II одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, па у жалби наводи да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку јер у пресуди нису дати разлози о битним чињеницама, а дати разлози су нејасни и противречни, те да је првостепени суд погрешном и непотпуном оценом доказа – Уговора о купопродаји снимака од 08.12.2016. године, закључио да тужилац није следбеник права произвођача спорних фонограма, односно да на тужиоца наведеним уговором нису пренета права по основу производње фонограма. Овакав став првостепеног суда супротан је одредби члана 3. тачка 4. уговора у ком је децидно наведено да су предмет преноса права емитовања, реемитовања и јавног саопштавања, као и заступање пред свим трећим особама, од чега особито пред организацијама за прикупљање накнаде од права произвођача фонограма, па су уговором на тужиоца пренета управо она права која су предмет тужбеног захтева. У жалби тужиоца наводи се да је погрешан закључак првостепеног

суда да је произвођач спорних фонограма физичко лице ДД, будући да произвођач фонограма не може бити свако физичко, па ни правно лице, већ само она лица која су регистрована за обављање делатности производње фонограма, а то је тужилац који је у време настанка спорних фонограма обављао привредну делатност производње фонограма и који поседује закључене уговоре са извођачима спорних фонограма.

У одговору на жалбу тужиоца, тужени је оспорио изнете жалбене наводе тужиоца и предложио да Привредни апелациони суд одбије жалбу тужиоца и потврди првостепену пресуду.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку, Привредни апелациони суд налази да је жалба тужиоца основана.

Првостепеном пресудом учињена је апсолутно битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку јер у пресуди нису дати разлози о битним чињеницама, а дати разлози су нејасни и противречни и постоји противречност између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини појединих исправа и самих тих исправа.

Предмет тужбеног захтева је утврђење да је тужилац носилац права на емитовање и реемитовање, као и јавно саопштавање фонограма који се емитују, као и права на прикупљање накнаде на фонограмима ближе означеним у изреци побијане пресуде.

Према стању у списима предмета, тужилац је уз тужбу доставио Уговор о купопродаји снимака, закључен са „Croatia records“ d.d. Загреб, као правним следбеником дискографске куће „Југотон“ из Загреба, на основу ког је тужилац купио 6.983 фонограма од правног следбеника „Југотона“, као произвођача фонограма, међу којима су и спорни фонограми који су предмет тужбеног захтева. У члану 3. наведеног уговора дефинисана су права која се уговором преносе на овде тужиоца, па је наведено да се између осталих преносе право приопћавања снимака јавности, јавног преношења, јавног приказивања, радиодифузијског емитирања и реемитирања, право стављања на располагање јавности, као и право на заступање пред свим трећим особама, од чега особито пред колективним организацијама за прикупљање накнаде од права произвођача фонограма. Тужилац је уз тужбу приложио и уговоре које је „Југотон“, као правни претходник „Croatia records“ d.d. закључио са извођачима спорних фонограма, у којима су предвиђене обавезе извођача песама и накнада, односно хонорар који је „Југотон“ дужан да исплати извођачима. Тужени је уз одговор на тужбу приложио Уговоре закључене 2007. и 2018. године којима је ДД, као произвођач фонограма, пренео на тужено привредно друштво сва права произвођача фонограма на фонограмима који су предмет тужбеног захтева.

У току првостепеног поступка утврђивано је ко је произвођач наведених спорних фонограма, односно да ли је то правно лице „Југотон“ или физичко лице ДД, који је организовао студијско снимање свих спорних фонограма. Ради утврђења наведене чињенице ко је произвођач спорних фонограма првостепени суд је утврђивао чијим средствима је финансиран настанак предметних фонограма, те шта је било предмет Уговора о купопродаји снимака, закљученог између тужиоца и „Југотона“, односно да ли су овим уговором на тужиоца пренео права по основу производње фонограма. Првостепени суд закључује да је предмет наведеног уговора купопродаја снимака (фонограма) као покретних, телесних ствари, а не пренос права по основу производње фонограма, па предмет уговора нису права произвођача фонограма као нематеријално добро. Првостепени суд такође налази да је произвођач спорних фонограма био овде тужени и његов законски заступник ДД јер је прво снимање звука наведених фонограма извршено у организацији туженог. Првостепени суд такође закључује да из изведених доказа и уговора закључених између извођача спорних

нумера и оркестра ДД произилази да је први звучни запис забележен пре него што је исти стављен на носач звука код „Југотона“, чији је правни следбеник тужилац.

Како „Југотон“ по налажењу првостепеног суда није био произвођач спорних фонограма, те како предмет Уговора о купопродаји фонограма нису била права по основу производње фонограма, то је првостепени суд нашао да је тужбени захтев тужиоца неоснован.

Оваква одлука првостепеног суда не може се за сада прихватити као правилна.

У току првостепеног поступка неспорна је била чињеница да су предметни фонограми настали пре 1991. године. Сходно наведеном, за разумевање појма фонограма и произвођача фонограма морају се имати у виду одредбе свих Закона о ауторском и сродним правима који су били на снази у периоду од настанка спорних фонограма до тренутка када тужилац претендује да оствари права по основу тих фонограма и да се региструје као произвођач фонограма. Одредбом члана 124. став 1. важећег Закона о ауторском и сродним правима фонограм је дефинисан као снимак звука, односно низа звукова на носачу звука, сходно члану 117. став 1. Закона о ауторском и сродним правима („Сл. лист СРЈ“, бр. 24/98), који је био на снази од 23.05.1998. године до 01.01.2005. године, фонограм је дефинисан као забележени звук, односно низ звукова на носачу звука, а на исти начин фонограм је дефинисан и у Закону о ауторском и сродним правима („Сл. лист СЦГ“, бр. 61/04). Произвођач фонограма дефинисан је на исти начин у свим законима који су важили у посматраном периоду, па је произвођач фонограма дефинисан као физичко или правно лице у чијој организацији и чијим је средствима фонограм начињен, при чему је сада важећим законом уведена додатна одредница, да је то физичко или правно лице које сноси одговорност за прво снимање звука, односно низа звукова.

С тим у вези, првостепени суд је пропустио да цени да ли је ДД као физичко лице могао бити произвођач спорних фонограма, у време када исти није обављао производњу фонограма као своју привредну делатност. Производња фонограма подразумева фиксирање низа звукова на носач звука, на који начин фонограм постаје подобан за јавно саопштавање и емитовање, па сходно наведеном произвођачи фонограма могу бити само она физичка и правна лица која су регистрована за обављање делатности производње фонограма. Првостепени суд не даје разлоге о битној чињеници да ли је ДД као физичко лице био регистрован за обављање делатности производње фонограма, те да ли он може бити произвођач наведених фонограма, на шта се основано указује у жалби тужиоца. Закључак првостепеног суда да је прво снимање звука (фонограма) извршено у организацији туженог и његовог законског заступника контрадикторна је доказима изведеним у току поступка, односно записницима о саслушању законског заступника туженог. На записнику о саслушању законског заступника туженог, заступник ДД наводи да је он лично произвођач спорних фонограма, а не тужени као привредно друштво „….“ д.о.о., које је основано 1990. године и на које је законски заступник туженог као физичко лице, уговорима закљученим 2007. и 2018. године, пренео права на спорним фонограмима и то у својству произвођача тих фонограма. Такође је нејасан закључак првостепеног суда да је први звучни запис забележен пре него што је исти стављен на носач звука код „Југотона“, имајући у виду да је одредбом члана 124. став 2. Закона о ауторском и сродним правима прописано да је снимак звука (фонограм) фиксирање звукова на носач са којег се они могу слушати, умножити или саопштити путем неког уређаја. Сходно цитираној законској одредби, фонограм управо подразумева фиксирање низа звукова на носач звука, па снимак звука пре стављања на носач звука не представља фонограм, већ је то процес настајања фонограма. У том делу контрадикторни су и разлози првостепеног суда да је овакав закључак изведен на основу уговора закључених између извођача спорних нумера и оркестра ДД, будући да такви уговори

нису приложени у току поступка. Једини уговори који се налазе у списима предмета јесу уговори „Југотона“ са извођачима спорних фонограма.

Основано се у жалби тужиоца наводи да су нејасни разлози првостепеног суда да предмет Уговора о купопродаји, закљученог између тужиоца и правног следбеника „Југотона“, нису била права по основу производње фонограма већ фонограми као покретне ствари. Овакви разлози првостепеног суда у супротности су са садржином исправа у списима предмета, односно са садржином предметног уговора о купопродаји и то са одредбом члана 3. уговора у ком су дефинисана права која се преносе на тужиоца по основу фонограма, на шта се основано указује у жалби тужиоца.

Одредбом члана 126. став 1. Закона о ауторском и сродним правима прописано је да произвођач фонограма има искључиво право да другоме забрани или дозволи умножавање свог фонограма и стављање у промет тако умножених примерака фонограма, давање у закуп примерака фонограма и интерактивно чињење доступним јавности жичним или бежичним путем свог фонограма, док је чланом 127. став 1. истог закона предвиђено да произвођач издатог фонограма има право на накнаду за емитовање и реемитовање фонограма, јавно саопштавање фонограма и јавно саопштавање фонограма који се емитује. Имајући у виду да и тужилац и тужени своја права по основу производње фонограма црпе из уговора којима су та права на њих пренета од стране наводних произвођача фонограма, односно „Југотона“ и ДД као физичког лица, то првостепени суд не даје разлоге о битној чињеници ко је био произвођач спорних фонограма, те ко је у смислу одредбе члана 126. Закона имао право да на друго лице (тужиоца или туженог) пренесе права по основу производње фонограма, те ко у том смислу има право на накнаду за емитовање и јавно саопштавање фонограма.

Како првостепена пресуда има недостатке због којих се не може испитати јер нису дати разлози о битним чињеницама, а дати разлози су нејасни и противречни, то је побијана пресуда укинута и предмет је враћен првостепеном суду на поновно одлучивање.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка на тај начин што ће дати разлоге о свим битним чињеницама на које је указано овим другостепеним решењем, након чега ће донети правилну и закониту одлуку и за исту дати јасне и образложене разлоге.

Како је укинута одлука о главној ствари, то је у смислу одредбе члана 165. став 3. Закона о парничном поступку укинута и одлука о трошковима поступка, па ће се о истим одлучити у коначној одлуци.

На основу изнетог одлучено је као у изреци, применом одредбе члана 391. став 1. Закона о парничном поступку.

ММТ/ИП/ЈО

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА
Милица Милановић-Траиловић, с. р.

За тачност отправка